

КОРПОРАТИВНИ НОВИНИ

Последната пречка пред сделката за БТК отпадна

Прехвърлянето на контрола над БТК на люксембургската Viva Telecom е на път да бъде финализирано. Едно от условията беше получаването на съгласието на облигационерите на компанията, като от компанията съобщиха, че са получили над 87% одобрение, а от агента им, който е в ролята и на продавач - VTB Capital, заявиха, че това и полученото одобрение от българския и от европейския антимонополен регулатор ще позволи да се приключи в най-скоро време сделката за InterV Investment. Това е компанията, която индиректно е собственик на телекома, за която Viva Telecom спечели търг в Лондон през ноември 2015 г. организиран от VTB заради непогасен мостов заем от 150 млн. евро. Тогава люксембургската компания, контролирана от Спас Русев, спечели наддаването с оферта за 330 млн. евро, но финализирането се забави след оспорването на процедурата от Empreno Ventures на Дмитрий Косарев, който твърди че е собственик на някогашния дял на банкера Цветан Василев в телекома.

Капитал, 15 юни 2016

Холдинг Варна АД е продал дяловете си в Голф Плюс ЕООД

Холдинг Варна АД е продало собствените си 100 дяла с номинална стойност 50 лева всеки един от тях, представляващи 100% от капитала на дъщерното дружество за изграждане и експлоатация на спортни обекти Голф Плюс ЕООД. Сделката е вписана в търговския регистър на 9 юни 2016 г. Към 31 март 2016 г. капиталът на предприятието майка възлиза на 5 235 900 лв., разпределен в 5 235 900 броя обикновени поименни акции с право на глас и номинална стойност 1 лв. за една акция. Акционери на Холдинг Варна АД към 31 март 2016 г. са физически и юридически лица. Основният акционер, притежаващ 33,82 % от капитала на Групата, е Андезит ООД. Финансовият резултат от дейността на групата към 31 март 2016 г. е загуба в размер на 4,2 млн. лв.

investor.bg, 13 юни 2016

Средни цени на продажбите в София, всички райони, към 13.06.2016

Средни цени на продажбите в Пловдив, всички райони, към 13.06.2016

Средни цени на продажбите във Варна, всички райони, към 13.06.2016

Средни цени на продажбите в Бургас, всички райони, към 13.06.2016

Източник: imoti.net

Пеевски вече напълно контролира "Техномаркет"

Депутатът от ДПС Делян Пеевски, който публично твърди, че се оттегля от бизнеса в България, вече на практика има пълен контрол над "Техномаркет", става ясно от документите от последното извънредно общо събрание, които са заявени за вписване в Търговския регистър. Освен че компанията му "НСН инвестмънт" е придобила 50-процентния дял на Едоардо Миролио, за което в началото на годината Комисията за защита на конкуренцията (КЗК) даде разрешение, тя е купила акциите и на други двама по-малки акционери, с което делът на Пеевски е достигнал 72.65%. В същото време събранието е намалило необходимото мнозинство за вземане на решения, така че новият мажоритарен собственик е получил пълен контрол. За влизането на "НСН инвестмънт" в най-голямата специализирана веригата за техника в страната се разбра в началото на годината, когато сделката беше одобрена от антимонополното ведомство. Тогава компанията получи разрешение да придобие 50% от акциите на "Техномаркет", които италианският бизнесмен с български паспорт Едоардо Миролио държеше чрез дружеството си "Е. Миролио".

Капитал, 13 юни 2016

Новият собственик на "Сити Клиник" и "Токуда" ще инвестира в болници във Варна и Бургас

Турският холдинг "Аджбадем" официално стана собственик на веригата болници "Сити Клиник" и болница "Токуда". Изпълнението на сделката бе официално обявена вчера. Инвестиционните намерения на новата здравната структура "Аджбадем Сити Клиник" е разкриването на нова болница във Варна и разширяване на съществуващо болнично заведение в Бургас. Това информираха от общата компания, чийто изпълнителен директор е Илиан Григоров. "Нашето желание е да съхраним това, което съществува в "Токуда" и "Сити Клиник" и да го развием така, че българското население и българските пациенти да имат достъп до най-висококачествената услуга, която могат да получат както в България, така и извън България", коментира Григоров. България е третата чуждестранна инвестиция на групата Аджбадем (Acibadem Sağlık Hizmetleri ve Ticaret A.Ş.) след Македония и Ирак, като плановете ѝ са да растат в региона, вероятно Румъния и Сърбия.

Строителство Градът, 10 юни 2016

Врачанският "Химко" пак се продава

Синдикът на врачанския токов завод "Химко" отново е обявил активите на фалиралото предприятие за продажба. В средата на март единственият кандидат - НСН инвестмънт се отказа от сделката. Цената за всички земи, сгради, съоръжения и оборудване остава 11.7 млн. лв., колкото беше и при предишната процедура. Ако има кандидати, преговорите ще се състоят на 21 юни. До края на предния ден те трябва да внесат 1 млн. лв. задатък, за да участват в наддаването. Това ще бъде поредният опит за продажба на завода, който беше обявен в несъстоятелност през 2012 г., макар че на практика спря да работи дълго преди това. Активите бяха предложени за първи път през 2014 г., а исканата тогава цена беше 28.6 млн. лв.

Капитал, 09 юни 2016

ИКОНОМИЧЕСКИ НОВИНИ

Промисленото производство в България през април отбелязва нулев растеж

Растежът на промисленото производство в България на месечна маза през април остава нулев, като това все пак е подобрение, след като миналия месец то отбелязва спад от 0,7%, сочат последните данни на Евростат. На годишна показателят бележи растеж от 2,5% със съвсем незначителен спад спрямо 2,6% през март. Календарно и сезонно коригираният индекс на производителността е достигнал 112,3 пункта, което също се задържа на стабилно ниво спрямо предишния месец, когато бе 112,4 пункта. Коригиран само календарно, индексът достига 109,9 пункта спрямо 112,4 пункта през март. Промисленото производство в еврозоната се е увеличило с 1,1 на сто през април, което засилва надеждите за региона след два поредни месеца на спад. Евростат отбелязва, че основната причина за увеличението е по-голямото производство на скъпи стоки като кухненско оборудване или мебели, капиталови стоки и недълготрайни потребителски стоки. Скокът на месечна основа е предшестван от спад от 0,7% през март и 1,2 на сто през февруари.

investor.bg, 15 юни 2016

Нулева инфлация през май, годишната е минус 2%

Нулева месечна инфлацията през май, а спрямо година по-рано потребителските цени продължават дефлационната тенденция - спаднали са с 2 процента, показват данните на НСИ. Индексът на потребителските цени за май спрямо април 2016 г. е 100.0%, т.е. месечната инфлация е 0.0%. Инфлацията от началото на годината (май 2016 г. спрямо декември 2015 г.) е минус 1.0%, а годишната инфлация за май 2016 г. спрямо май 2015 г. е минус 2.0%.

money.bg, 14 юни 2016

Населението расте в местата с високи заплати

Демографската картина в България се влияе силно от нивото на работната заплата в различните региони, показват данните от НСИ, които отчитат двойно по-високо възнаграждение в София. 1296 лева е средната работна заплата в столицата срещу само 638 лева във Видин или 652 лева в Благоевград. Общо в 9 области на страната средните възнаграждения не могат да прескочат границата от 700 лева. В София през изминалата година населението се е увеличило с над 5400 души, тъй като повече хора са дошли в града, отколкото са го напуснали.

15.06.2016

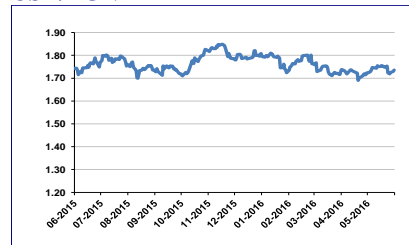
EUR/BGN 1.95583

USD/BGN 1.74239

GBP/BGN 2.46084

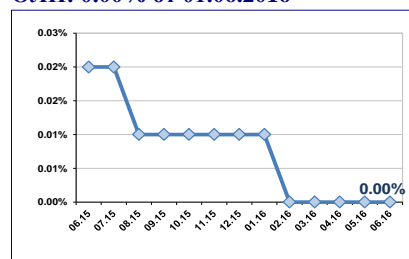
Икономически показатели

USD/BGN

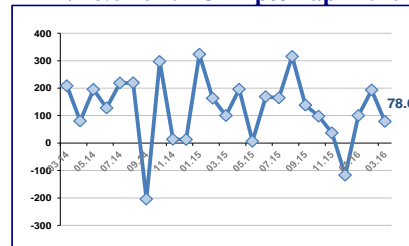

Централен курс на БНБ

ОЛП: 0.00% от 01.06.2016

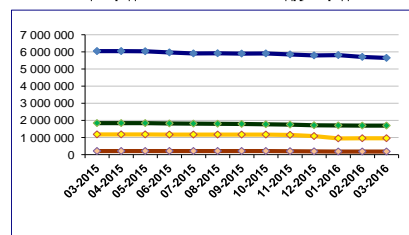

ПЧИ: 78.6 млн. EUR през март 2016

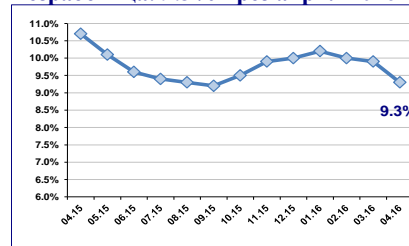

Лоши и реструктурирани кредити към март 2016

Към нефинансови предприятия Към домакинства и НТО
Жилищни кредити Други кредити

Безработица: 9.3% през април 2016

В градовете с по-ниски заплати обаче - като Благоевград, Смолян, Ямбол и Видин, населението намалява. Ако България запази сегашните темпове на икономически растеж, през 2030 г. разликата между доходите у нас и богатите европейски страни ще е достатъчно голяма, за да продължи да стимулира миграцията. Въпреки отчетения ръст обаче равнището на заплащане у нас през 2014 г. е под една пета от това в ЕС-28.

investor.bg, 13 юни 2016

Парламентът гарантира 1.2 млрд. лв. заеми

Фондът за гарантиране на влоговете получи зелена светлина да изтегли два заема от международни банкови институции на обща стойност 1,2 млрд. лв. Парламентът одобри споразумения със Световната банка и Европейската банка за възстановяване и развитие, с които България дава държавни гаранции за поемането на два заема от по 300 млн. евро. Самите заеми ще се сключат между Фонда за гарантиране на влоговете и финансовите институции и държавата ще отговаря по тях само ако фондът не е в състояние да ги обслужва. Заемите се взимат при различни условия. Заемът от 300 млн. евро от Световната банка ще се усвоява в зависимост от изпълнението на определени изисквания. Едно от тях е фондът да си върне от фалиралата КТБ поне 400 млн. лв. Главниците по този заем ще се плащат от 2022 до 2026 година. Целта на кредита е да захрани фонда, който бе изпразнен след кризата с КТБ и в момента разполага с малко под 500 млн. лв. Заемът от ЕБВР ще се тегли на максимум 3 транша, като е допустимо фондът да използва цялата сума за предсрочно покриване на получения от държавния бюджет заем от 1.7 млрд. лв. заради кризата с КТБ.

Сега, 10 юни 2016

Износът към ЕС - единственият светъл лъч във външната търговия

Износът към Европейския съюз (ЕС) е единственият светъл лъч във външнотърговското салдо на България през април. В месец, в който спадът на общия експорт се задълбочава, износът към основните ни търговски партньори от Стария континент единствен расте с 5,5% на годишна база. Износът навлиза във второто тримесечие на 2016 г. с втори пореден месечен спад. В четвъртия месец от годината той е 6,9% на годишна база, като се задълбочава спрямо отчетените през март 6,7%. През април сме изнесли стоки за общо 3,633 млрд. лв., показват предварителните данни на НСИ. От началото на годината до края на април общият износ се свива с 3% спрямо годишен спад от 1,5% за първото тримесечие. За периода януари-април сме изнесли стоки за 14,23 млрд. лв. спрямо 14,67 млрд. лв. за същия период на 2015 г. От своя страна през април сме внесли стоки за 4,014 млрд. лв., което е с 11,3% по-малко в сравнение със същия месец на 2015 г. Пропадането е повече от два пъти спрямо регистрираните през март 5,3 на сто. Понижението е пето поредно, но поглеждайки данните по-назад общият внос бележи осем спада през последните 9 месеца. Единственият ръст за този период е бил през ноември 2015 г. За периода януари-април 2016 г. импорът се понижава с 8 на сто спрямо понижението от 6,7% на годишна база за първото тримесечие.

investor.bg, 10 юни 2016

Сериозен срив на българския износ към страните извън ЕС

По предварителни данни на НСИ през периода януари - април от България са изнесени стоки общо на стойност 14 226.1 млн. лв. и спрямо съответния период на 2015 г. износът намалява с 3 процента. Само за април експортът ни възлиза на 3 633.0 млн. лв., или с 6.9% по-малко в сравнение със същия месец на предходната година. През периода януари - април в страната са внесени стоки общо на стойност 15 504.4 млн. лв., или с 8% по-малко спрямо същия период на 2015 година. През април 2016 г. общият внос намалява с 11.3% в сравнение със съответния месец на предходната година и е в размер на 4 012.6 млн. лева. Общото външнотърговско салдо е отрицателно през периода януари - април 2016 г. и е на стойност 1 278.3 млн. лева. Особено голям е спадът на българския експорт за първите четири месеца на годината към страните извън Европейския съюз. Той намалява с 13.8% в сравнение със същия период на 2015 г. и е на стойност 4 632.0 млн. лева. Основни търговски партньори на България са Турция, Китай, бившата

югославска република Македония, Сърбия, САЩ и Руската федерация, които формират 50.1% от износа за трети страни. През април 2016 г. износет на България за трети страни спада с 26.8% спрямо съответния месец на предходната година и е в размер на 1 098.8 млн. лева. Вносет на България от трети страни през периода януари - април 2016 г. намалява с 19.4% в сравнение със същия период на 2015 г. и е на стойност 4 961.6 млн. лева. Най-голям е стойностният обем на стоките, внесени от Руската федерация, Турция, Китай и Украйна..

money.bg, 10 юни 2016

Промисленото производство навлиза във второто тримесечие с по-бавно темпо

Това се дължи както на годишното забавяне в добивната и преработващата промишленост, така и на спада в производството на енергия. През април индексът на промисленото производство* нараства с 2,5% на годишна календарно изгладена база, сочат предварителните данни на Националния статистически институт (НСИ). Прирастът се забавя спрямо отчетените през март 2,6% на годишна база. На месечна база темпото на спад отслабва до 0,1% през април в сравнение с мартенското понижение от 0,7 на сто. Въпреки че показателят остава на негативна територия за втори пореден месец, той има потенциал да излезе на положителна в хода на второто тримесечие. С основен принос за годишния ръст на промисленото производство са добивната и преработващата промишленост, които се повишават с 2,5% и 4,9% на годишна база, съответно. На месечна основа обаче има спад от по 0,2%. За сравнение - през март годишното им увеличение бе от 6,9% и 5,2%. Същевременно през април производството и разпределението на електрическа и топлоенергия и газ бележи първи ръст от два месеца – от 0,6%.

investor.bg, 09 юни 2016

Пореден сериозен спад в строителството през април

Обратно на нормалната логика, с настъпването на пролетта, вместо да се активизира, строителният отрасъл за пореден път показва, че не може да излезе от кризата. По предварителни данни на НСИ през април 2016 г. индексът на продукцията в сектор „Строителство”, изчислен въз основа на сезонно изгладени данни, е с 2.1% под равнището от предходния месец. Календарно изгладените данни показват намаление от 10.4% на строителната продукция през април 2016 г. в сравнение със същия месец на 2015 година. През месеца индексът на произведената строителна продукция, изчислен от сезонно изгладени данни, е под равнището от предходния месец, като продукцията от гражданското/инженерното строителство намалява с 3.3%, а от сградното строителство - с 1%.

money.bg, 09 юни 2016

Рейтинг 10 Топ фирми

Водещи български предприятия от сектор "Цялостно строителство на сгради и строителни съоръжения", по Приходи от продажби за 2014 г.

No	Предприятие	Град	Приходи от продажби (хил. лв.)	
			2013	2014
1	Главболгарстрой АД	София	181 572	220 852
2	Водстрой-98 АД	София	76 705	158 920
3	Рисойл България ЕООД	Варна	40 925	115 641
4	Планекс ЕООД	Варна	89 596	62 562
5	Си Би Ем Ай Кънстракшън Ко ЛТД - клон България	Девня	30 766	55 607
6	Аргоинвестстрой ЕАД	София	16 418	53 519
7	Калистратов груп ООД	София	24 756	52 576
8	Микс Констръкшън ООД	София	21 414	51 851
9	Кордеел България ЕАД	София	65 520	46 800
10	Строително Предприемачески Холдинг ЕООД	София	17 749	40 734

Информационна система на българските предприятия (BEIS) www.beis.bia-bg.com

БОРСОВИ НОВИНИ

Оборотът и пазарната капитализация на БФБ спадат и през май

През май капитализацията на основния пазар на БФБ – София спада с 1,65% спрямо предходния месец и с 9,91% в сравнение с май 2015 година, показва месечната статистика на борсата. Спад има в капитализацията на всички сегменти акции. Оборотът с основните групи финансови инструменти намалява с почти 26% в сравнение с април тази година. Основна причина за това бе спад в оборота на сегмент за акции Standard спрямо април с 49,49%. Оборотът на сегментите за акции на АДСИЦ и компенсаторни инструменти нарасна съответно с 93,82% и 363,83%, но това не бе достатъчно да компенсира спада в оборота на сегмент Standard. Стойностите на основните индекси намаляват незначително през май с около един процент, а единствен BGREIT отбелязва ръст от 1,12% на месечна и 8,43% на годишна база.

investor.bg, 14 юни 2016

КФН с нови три сигнала срещу Булброкърс

Председателят на Комисията за финансов надзор (КФН) Стоян Мавродиев е внесъл нови три сигнала в прокуратурата срещу Булброкърс ЕАД. Председателят на финансовия регулатор пояснява, че те са резултат на международно разследване, което е продължило повече от година. Сигналите са за други престъпления срещу Булброкърс ЕАД. Установихме как тези лица, чрез поредица от офшорни компании, през които са минавали огромни суми, а мащабът е милиони евра, в крайна сметка са осъществили множество престъпления според нашите експерти, започвайки от щети на миноритарни акционери в публични компании, данъчни престъпления, пране на пари, документни престъпления”, обясни Мавродиев.

investor.bg, 13 юни 2016

БФБ временно спира търговията с привилегированите акции на Химимпорт

БФБ временно спира търговията с емисията привилегировани акции, издадени от Химимпорт АД-София, за срок до три работни дни, считано от 14.06.2016 г. Мякмата се предприема във връзка с предстоящото задължително конвертиране на привилегированите акции на дружеството в обикновени акции, посочват от борсата. Към 10:30 часа на днешната търговия с привилегировани акции на дружеството е сключена една сделка с оборот от 730 лв. С нея книгата на компанията поскъпнаха с 2,09% до 1,46 лв. за брой. При предишната търговия на 8 юни бяха сключени 11 сделки, които донесоха оборот от 3933 лв. Най-високата достигната цена за деня бе 1,43 лв за брой. През последната седмица привилегированите акции на Химимпорт АД поскъпнаха с 5,77%. Общо бяха сключени 21 сделки при оборот от 197 115 лв.

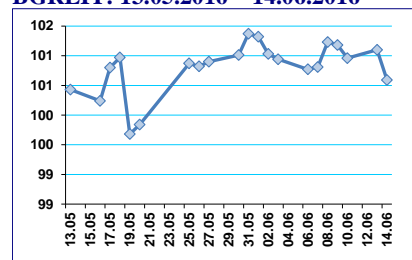
investor.bg, 13 юни 2016

БФБ-София

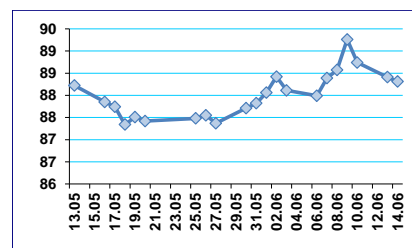
Седмичен оборот 06-11.06.2016 (лв.)

Пазар	Оборот
Основен пазар	
Premium	453 899.27
Standard	831 026.91
АДСИЦ	128 345.28
Общо оборот на БФБ	2 714 812.19

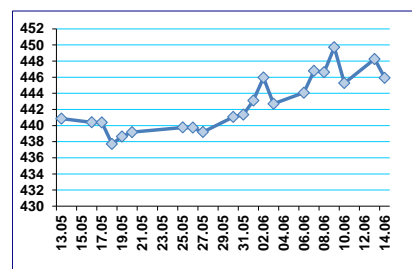
BGREIT: 13.05.2016 – 14.06.2016

BGBX40: 13.05.2016 – 14.06.2016

SOFIX: 13.05.2016 – 14.06.2016

ИНВЕСТИЦИИ

Модернизираната компресорна станция „Петрич“ вече е факт

Модернизираната компресорна станция „Петрич“ вече работи. Тя бе въведена в експлоатация от „Булгартрансгаз“ ЕАД. Реконструкцията включва монтаж на нов компресор и изграждане на обвръзка на входно-изходните шлейфи, което ще осигури възможност за работа в пълен реверсивен режим и доставки на природен газ от Гърция при необходимост. С реализиране на съоръжението се гарантира реверсиране на пълния капацитет от 3 млрд.м³/год. на газопровода за южната ни съседка. С въвеждането в експлоатация и на четвъртата компресорна станция – „Петрич“ приключва първият етап от модернизацията на националната газова мрежа. Тази година започват подготвителните дейности и за втория етап от процеса. За период от осем месеца бяха въведени в експлоатация компресорните станции „Странджа“, „Ихтиман“ и „Лозенец“. Финансирането на проекта по модернизация на четирите компресорни станции е в размер на 220 млн. лева и се осигурява със собствени средства от „Булгартрансгаз“ ЕАД. Министър-председателят Бойко Борисов подчерта, че с наличната газова инфраструктура България се превръща в незаобиколим енергиен фактор в региона.

econ.bg, 14 юни 2016

Правят лифт и писта за ски в Слънчев бряг

Кабинков лифт и ски писта в района на кула "Еделвайс" ще изградят над курортен комплекс Слънчев бряг. Пряката линия, която ще осигурява възможности за ски през зимата, е възродена от общинските съветници в Несебър. В момента се изготвя проект, а местният парламент ще търси финансиране. Проучвания и опити за реализация на идеята селищата над Слънчев бряг да се експлоатират и като ски курорт са започнали още преди 30 години. Те обаче са били преустановени заради тежки процедури, обясни Георги Николчев, председател на Асоциацията на собствениците в туризма. Уникалното на лифта ще бъде връзката му с четири

„София хотел Балкан“ на път да стане част от най-голямата хотелска верига в света

Столичният „София хотел Балкан“ е на път да се превърне в част от най-голямата хотелска верига в света. Европейските антиitrustови регулатори предстои да дадат разрешение за придобиването на неговата компания майка Starwood Hotels and Resorts Worldwide от американската верига Marriott International. Сделката между двата гиганта е за 12,5 милиарда долара.

Reuters, 15 юни 2016

„Кроношпан“ ще вложи 350 милиона лева

Австрийската компания „Кроношпан“ ще направи една от най-големите индустриални инвестиции в България през следващите три години и ще вложи 350 милиона лева в ново производство. Разширението на дейността на компанията идва, след като в средата на 2015 година закупи производствената площадка на вече неработещото предприятие „Дървообработване ВТ“. Така увеличи общата площ на завода си до над 120 хил. кв.м. Това ѝ осигури необходимите терени за изграждане на новата инвестиция, както и за предвидените бъдещи проекти.

Янтра, 15 юни 2016

Варна ще инвестира над 85 млн. лв. по "Региони в растеж" до 2020

Община Варна е една от първите в страната с одобрена инвестиционната програма по оперативната програма "Региони в растеж" и с междинно звено, което ще координира дейностите занапред, като почти 85 млн. лв. ще бъдат вложени в общината до 2020 г. Това съобщи в понеделник кметът на града Иван Портних. По програмата са изготвени и няколко резервни проекта на стойност, надхвърляща 42 млн. лв. уточни той.

Капитал, 14 юни 2016

минерални извора, които на този етап са запечатани. Въжената линия ще тръгва от КПП Кошарица до заличеното през 1972 г. село Плазовец в Община Несебър.

Монитор, 14 юни 2016

"Алкомет" ще инвестира 50 млн. лв. за три години

Производителят на алуминиеви изделия "Алкомет" подготвя нова голяма инвестиция в предприятието си в Шумен. През следващите три години в завода ще бъдат вложени 50 млн. лв., което ще увеличи капацитета, но също ще позволи на компанията да произвежда нови и по-качествени продукти. Така компанията ще продължи линията си на преориентиране към изделия с по-висока добавена стойност и такива, за които търсенето е високо. Новата инвестиция е част от 10-годишния план на дружеството, който беше одобрен от управителния съвет в края на миналата седмица. Компанията, която беше приватизирана от турската FAF Metal преди 17 години, за периода увеличи продажбите си над 10 пъти. За последните 10 години в "Алкомет" са инвестирани 150 млн. лв. Със сега планираните инвестиции производството ще скочи с 45%, а приходите с 80% - до 600 млн. лв. Инвестиции ще бъдат направени и в трите цеха на завода – валцов, пресов и леярнен. Последният от тях обслужва основно самото предприятие, а за външни клиенти работи само при свободен капацитет. В другите две производства през последните години вече бяха направени инвестиции в ново оборудване и модернизация, но сега компанията има нужда от допълнителни промени.

Капитал, 14 юни 2016

Американци инвестират 5 млн. лв. в Добрич

80 нови работни места разкрива американска компания в Добрич. На 15 юни ще бъде официално открита нова дестилерия за етерични масла, която ще е една от най-големите в България. Инвестицията е над 5 млн. лв. и е на българското дружество „Есетере България“ ЕООД. Компанията майка „doTERRA“ е базирана в Тексас, САЩ. За строежа на дестилерията „Есетере България“ ЕООД са подали документи в края на ноември-началото на декември миналата година. Следващият етап предвижда инвеститорите сами да започнат да произвеждат етерично-маслени култури.

Монитор, 14 юни 2016

"Юбер" прави център за поддръжка в България

Компанията за споделено пътуване "Юбер" ще изгражда свой логистичен център в страната и оттук ще управлява дейността по обслужване на такситата. Това каза пред "Дарик" министърът на икономиката Божидар Лукарски. Проектът вече е сертифициран от Българската агенция за инвестиции, допълни той. Справка показва, че сертификатът е издаден в края на март тази година за проекта "Разширяване на съществуващ хъб за разработка и поддръжка на високотехнологичен център". През следващите три години в центъра ще бъдат инвестирани 500 хил. лв. и ще бъдат разкрити 70 нови работни места. Сертификатът е издаден на "Юбер България", чиято дейност беше блокирана, след като миналата година Комисията за защита на конкуренцията я обвини в нелоялна конкуренция, а съдът допусна предварителното изпълнение на решението, докато спорът не се реши в съдебната зала. Според Лукарски ограниченията за дейността тук не пречат на ръководството на компанията да развива логистични услуги. Американската Uber има и отделна софтуерна компания тук - "Юбер България софтуер енд девелопмент".

Капитал, 13 юни 2016

АНАЛИЗИ**Износът на машини догонва суровините**

България е на път да обърне тренда в експорта си и от страна износител основно на суровини да стане износител на стоки с висока добавена стойност. Това показват актуални данни на БНБ за водещите стокови групи в экспортната листа на страната. Според тях през 2015 г. най-голям ръст се наблюдава при износа на електротехническа и машиностроителна продукция, който достига съответно 4,427 млрд. лв. и 3,604 млрд. лв.

Така двете стокови групи заемат 9,7% и 7,9% от общата стойност на износа ни. В същото време традиционни лидери в экспортната ни листа като медта и изделията от мед задържат позиции след спада през 2014 г., а при минералните горива износът дори е намалял през миналата година. "18% от експорта на България вече е мехатроника - двигателят на IV индустриална революция", казва Румен Атанасов, председател на Българската асоциация на електротехниката и електрониката (БАСЕЛ). Под понятието "мехатроника" се разбира комбинацията от механика, електроника и електротехника. Тази продукция трайно изпреварва износа на метали, облекло, лекарства и зърно, които също са в топ 10 на экспортната листа на България.

Износът на електрически машини през 2015 г. е достигал 4,427 млрд. лв. при 1,8 млрд. лв. в предкризисната 2008 г., сочат данните на БНБ.

Световната икономическа и финансова криза видимо не се е отразила на този сектор у нас. Всяка година той расте с около 14% и по износ вече задминава медта и медните изделия.

"България винаги е имала добре развит сектор "Електроника и електротехника", с дълга 130-годишна история и достатъчно на брой специалисти", разказва Атанасов. Няма друг сектор у нас с толкова много чужди инвеститори, при това почти всички са световно известни компании. Именно чуждите инвестиции са причина секторът да дръпне толкова напред през последните години. Нещо повече, по ръст на оборотите на електротехническа продукция изпреварваме всички останали страни от ЕС, където от кризата насам се наблюдава стагнация заради продължаващото изнасяне на производство от големи европейски компании в техните филиали в Азия. На този фон по данни на Евростат оборотът на електротехническа продукция в България се увеличава с 37,4% от 2008 до 2013 г. - рекорден ръст за ЕС.

С по-слаби темпове се развива разделът "Електроника", където отбелязаният ръст от 2008 г. до 2013 г. е 7,8% - недостатъчен, за да се догонят добрите показатели в "Електротехниката". Тук изоставаме не само от развитите страни от Западна Европа, където двата раздела са равностойни, но и от страни с по-малко население като Хърватска, Словения и Естония, посочват от БАСЕЛ. В годините на прехода производството на българска електроника понесе значителни сътресения. В България беше преустановено производството на битова електроника и компютри, на магнитни и оптични носители, на комуникационна техника и интегрални микросхеми.

Расте интересът към вложения в България

"Инвеститорският интерес към страната ни като дестинация за производство на електроника и електрически машини продължава да расте, при това не заради евтиния труд, а заради традициите и добрите специалисти", казва Румен Атанасов, председател на Българската асоциация на електротехниката и електрониката (БАСЕЛ). Това са дългосрочни инвестиции, в които са наети български специалисти, усвояващи върхови технологии, индустриален начин на мислене и модерна организация на производство, посочва още той.

Българските производители, наред с чуждестранните компании, също имат голям принос за развитието на сектора със своите инвестиции и разширяване на пазарите си. Сред най-големите са "Елдоминвест" и "Теси" в производството на бойлери и отоплителни уреди, производителят на батерии и акумулатори "Монбат", компанията за електрически ръчни инструменти "Спарки-Елтос", "Датекс" - касови апарати и принтери.

В отрасъла около 60 компании са с мажоритарно чуждестранно участие. Те дават 61% от общия годишен оборот. Техният персонал е 26 567 души, също 61% от общия брой заети в отрасъла. Една от забележките на БАСЕЛ е, че редица водещи предприятия от раздел Електроника - собственост на чуждестранни компании, в повечето случаи не участват в производствени вериги у нас и не взаимодействат с други български предприятия. За радост не така стоят нещата в Електротехниката, където чуждите инвеститори работят с наши фирми за доставка на полуфабрикати и услуги. Добър пример в тази посока са Либхер, Шнайдер Електрик, АББ и Хюндай Хеви Индъстрис.

България има шанс да създаде цяла производствена верига от суровините до кабелните инсталации за автомобили, смятат от БАСЕЛ. В момента у нас има уникално струпване на 6 чуждестранни инвеститори в производството на кабелни инсталации за автомобили - Се Борднетце България, Язаки България, Нурсан Отомотив, Аркомат България, Атес, Електрокабел България. Тези производства биха могли да се кооперират с добива и производство на мед (медната рафинерия Аурубис в Пирдоп) и с производството на проводници, където има 5 производителя. Засега обаче веригата е прекъсната. Производителите на кабелни инсталации за автомобили не ползват произведени в България проводници поради недостатъчното производство у нас и липсата на сертификати за произвежданите проводници, което се изисква от крайния клиент - производители на автомобили.

Водещи чужди инвеститори

Либхер Хаусгерете Марица - световен лидер в производството на хладилници във високия ценови клас, които за четвърти път разширяват производството си в Индустриална зона Марица край Пловдив и вече достигат 1 млн. хладилници годишно. С мощен център за развойна дейност у нас

Интегрейтид Микро Електроник България (бивш ЕПИК) - производство на електронни модули за автомобилната индустрия

Шнайдер Електрик България - производство на автоматични предпазители в индустриална зона в Пловдив

АББ България - производство на апарати и системи за ниско, средно и високо напрежение. Компанията вече има 5 завода у нас и ремонтна база във Варна

Сенсата Технолоджис България - производител на високотемпературни датчици за автомобилната индустрия

Се Берднетце България - производство на кабелни инсталации за автомобили

Фесто Производство - предстои трето разширение на производството на сензори и електронни модули за автоматизация у нас. Извършват голяма част от развойната си дейност в България

Язаки България - производство на кабелни инсталации за автомобили в Ямбол

Мелексис България - интегрални схеми за автомобилната индустрия, които се проектират и изпитват у нас

Хюндай Хеви Индъстрис - световен лидер в производството на трансформатори

Бер-Хелла Термоконтрол - германски производител на автомобилни климатични системи. Той е един от новите инвеститори в сектор "Електротехника и електроника". За тази година очакват оборот от 100 млн. лв. в завода си в Божурище

Осрам - стартира инвестицията на компанията в завод за осветителна техника в Тракия индустриална зона

Секторът дава работа на 43 000 души

Около 43 000 са заетите в отрасъл "Електротехника и електроника". Общият брой на предприятията в отрасъла е 866 по данни на Евростат. Повечето от тях дават висококвалифицирана работа за специалисти. Изключение правят производствата на кабелни

инсталации за автомобили (изключително чуждестранни инвеститори), където са заети голям брой нискоквалифицирани работници.

Дефицитът на кадри и в този сектор започва да се оказва спирачка за бързото разрастване на компаниите. Обикновено чуждите инвеститори се наемат сами да обучават необходимите им млади специалисти и в средното, и във висшето образование. Те даряват апаратура и обзавеждат лаборатории на техническите университети и приемат стажанти в своите предприятия.

Няколко фирми от сектора вече се включиха в първите проекти за въвеждане на дуално обучение в професионалните гимназии.

В професионалната гимназия "Иван Хаджиенов" в Казанлък се откриват две паралелки - IX и XI клас, в които ще се обучават техници за машини и системи с цифрово програмно управление.

Фесто Производство ЕООД например участва в пилотния проект за въвеждане на дуално обучение в средното образование в България съвместно с професионалната гимназия по механоелектротехника "Н.Й. Вапцаров" в София. През учебната 2016-2017 г. ще има прием на ученици по професия "Електротехник", специалност "Електрообзавеждане на производството". За учениците от 9-и и 10-и клас ще се осигури стипендия, а за избраните от работодателя младежи от 11-и и 12-и клас Фесто Производство ще предоставя работно място с наставник и трудов договор. Компанията вече активно работи по подготовката на следващите проекти, които включват и специалност "Промислена електроника" от СПГЕ "Джон Атанасов", с чиито ученици традиционно си сътрудничи в провеждането на производствената им практика.

Специалността "Мехатроника" ще се изучава в техническата гимназия "Д-р Никола Василиади" в Габрово. "Техническите специалности не са привлекателни за младите, но предлагат добра перспектива в живота", убедени са специалистите в сектор "Електротехника и електроника".

Стандарт, 13 юни 2016

ПРЕДСТОЯЩИ СЪБИТИЯ

➤ **СЪБИТИЕ С ФОКУС ВЪРХУ ДУАЛНОТО ПРОФЕСИОНАЛНО ОБУЧЕНИЕ
СЪВМЕСТНО С БЪЛГАРО-СКАНДИНАВСКАТА ТЪРГОВСКА КАМАРА**

КОГА: 19.06.2016

КЪДЕ: София

➤ **АНАЛИЗ НА ФИНАНСОВИТЕ ОТЧЕТИ**

КОГА: 23-24.06.2016

КЪДЕ: хотел "Бест Уестърн Сити", София

➤ **АНАЛИЗ НА ФИНАНСОВИТЕ ОТЧЕТИ**

КОГА: 23-24.06.2016

КЪДЕ: хотел "Бест Уестърн Сити", София

➤ **КОНФЕРЕНЦИЯ НА ТЕМА „ИНДУСТРИЯ 4.0“**

КОГА: 23.09.2016

КЪДЕ: София

➤ **БАЛКАНСКО ИЗЛОЖЕНИЕ НА РАЗВЛЕКАТЕЛНАТА И ИГРАЛНАТА ИНДУСТРИЯ**

КОГА: 23-24.11.2016

КЪДЕ: Интер Експо Център, София, бул. Цариградско шосе 147